
Başlarken

İzmir Akdeniz Akademisi'nin süreli yayını *Meltem* yayıma hazırlanıyor. Kendine özgü bir iklimi, deniz akıntıları, rüzgârları olan; bunlardan beslenen, kısmen bunlarla belirlenen bir coğrafya Akdeniz. İzmir de onun en eski kentlerinden biri. *Meltem* Akdeniz'e ve İzmir'e bakan bir dergi olacak. Bu coğrafyayı sosyoloji, tarih, antropoloji, siyaset bilimi, felsefe gibi çeşitli disiplinler ve disiplinlerarası çalışmalar yoluyla yeniden anlamaya, ona dair yeni anlatılara ulaşmaya çalışacak. Dergi, bunların yanı sıra İzmir ve geniş Akdeniz havzası üzerine güncel siyasal, sanatsal, kültürel alanlarda üretilen fikirleri, metinleri ve işleri küresel bir okuyucu kitlesiyle iki dilde paylaşmayı amaçlıyor.

Bugün değişik ülkelerde kurulmuş çok sayıda Akdeniz araştırma merkezi var. Akdeniz'in kentleri, özellikle de liman kentleri, doğası, çevresi ve benzerleriyle ilişkili konularda çok sayıda monografik çalışma yapılıyor. Akdeniz'le ilgili bilgilerimiz geçmiş yıllara göre daha büyük bir hızla artıyor. Fakat Akdeniz'i yeniden bir bütünlük olarak düşünen, Akdeniz'in parçaları ile bütünü arasındaki ilişkiyi kuran yaklaşımlar, çalışmalar eskisine göre çok daha kısıtlı. *Meltem* en çok bu ilişkiyi kurmaya yönelik bir çaba olarak düşünülebilir. Dergi bu işi sadece geniş, tarihsel coğrafya perspektifiyle değil, aynı zamanda Akdeniz'in küçük parçalarına, gündelik dinamiklerine ya da uzak bir köşesine bakarak üstlenmeyi deneyecektir.

Akdeniz, tarihsel açıdan, sadece havzasında yaşayan halklar için değil, arbtölgesi için de bir su yolu işlevi görür. Akdeniz'in geçmişi, denizin üzerinde, kıyısında ve tepelerin ardında yol alan ve birbirine karışan toplulukların ve malların hareketine ve etkileşimine bakarak yazılsa da, belki de birinci elden dildeki geçişler üzerinden anlaşılabilir. Sözcükler, Akdeniz'in iletken ortamında toplumları birbirine bağlar. Bu durum, ticaretin akışından öte halkların yediğine, içtiğine, bitkiye, balığa, denize, rüzgâra, coğrafyaya ve diğer her şeye damgasını vurur.

Akdeniz havzasını günümüzde tanımlamak ve anlamak üzere yola çıkan incelemelerin bir bölümü doğal olarak bu coğrafyanın uzun geçmişinin ağırlığı altında kalıyor. Bu "Eski Dünya"nın imparatorluklar, savaşlar, haçlı seferleri, fetihler, sınırlar, ırklar ve milletler açısından yazılan tarihi günümüzü anlamaya pek yardımcı olmuyor. Böyle bir tarih yazımı çoğu kez gündelik politikaların malzemesi haline gelirken, kültürlerin ve fikirlerin akışkanlığını ve geçişliliğini görünmez kılıyor. Öte yandan, milliyetçiliklerin ötesindeki (ve öncesindeki) bir Akdeniz anlatısı ise ortak kültürlerin ve bir arada yaşamının uzak ütopyası olarak nostaljik bir öykünmenin nesnesine dönüşebiliyor. *Meltem*, bu akışkanlığı ve geçişliliği, böylesi bir öykünmeye teslim olmadan ortaya çıkarmak istiyor. Yanı sıra bugünün Akdeniz'i büyük çalkantılara sahne.

Doğusu ve güneyi devrimler, karşı devrimler, savaşlar, iç savaşlar ve bunların yol açtığı kitlesel göçlerle anılıyor. *Meltem Akdeniz*'i dönüştürmekte olan bu dinamikleri de ele almak istiyor.

Meltem'in varlık nedeni yanıtlarını aradığımız bir dizi soruya dayanıyor: Akdeniz bir fikir olarak nedir? Akdeniz havzasını tarihten günümüze uzanarak nasıl tanımlarız? Akdeniz'i çoğulluğu ve farklılığı içeren bir bütün olarak düşünmek mümkün mü? Bugün ortak bir Akdeniz kültüründen ya da siyasetinden, sosyolojisinden söz edebilir miyiz? Geçmişteki ortak Akdeniz bugün nerede? Akdeniz bugünün dünyasında nereye oturuyor? Akdeniz'in sosyolojik, siyasal, ekonomik, kültürel dinamikleri dün nasıldı, bugün nasıl? Yerel dinamikleri ve hikâyeleri neler? Bunlar bize Akdeniz hakkında neler söylüyor? Peki ya Akdeniz'in kentleri? Bu kentler ortak özellikler sergiler mi? Örneğin doğu-batı ve kuzey-güney eksenlerinde, ne şekilde ayrışır; birbirleriyle nasıl ortaklaşırlar? İzmir Akdeniz içinde nasıl konumlanıyor, nereye oturuyor? İzmir'in sosyolojik, siyasal, ekonomik, kültürel dinamikleri dün nasıldı, bugün nasıl? İzmir'in bakış açısından, İzmir'in kendine özgü hikâyeleri üzerinden Akdeniz'e dair ne söylenebilir?

Bunların ve yazarlarımızla birlikte soracağımız yeni soruların cevaplarını aramak üzere, yepyeni bir Akdeniz yolculuğu hayaliyle yola çıkıyoruz.

İzmir Akdeniz Akademisi